OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

# Luova talous;
# Miten luovan talouden edistäminen on edennyt ja miten käytettävissä oleva rahoitus ja rahoitusinstrumentit vastaavat käytännön tarpeisiin

Sivistysvaliokunta, 9.11.2022
Kimmo Aulake, OKM/KUPO

# Luovan talouden edistäminen (1/2)

- Poikkihallinnollista politiikan kehittämistä, tärkeimpinä toimijoina OKM, TEM ja Business Finland
- HO tavoite: *Luovien alojen työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat*
  - Kasvatetaan elokuva-alan ja audiovisuaalisen alan tuotantotukea;
  - Perustetaan Creative Business Finland tukemaan luovien alojen kasvua;
  - Vahvistetaan kulttuurimatkailua esimerkiksi hyödyntäen maailmanperintökohteita;
  - Perustetaan luovia aloja ja kulttuuritoimintaa tukeva rahasto pitkän aikavälin investointina;
  - Valmistaudutaan rahoittamaan Euroopan kulttuuripääkaupunkia vuonna 2026

# Luovan talouden edistäminen (2/2)

- Yleisenä viitekehyksenä toimii Luovan talouden tiekartta.
- Tiekartan toimeenpanon koordinaatiosta vastaa ohjausryhmä, jonka sihteeristönä ja tärkeimpänä toimijana on BF:n Creative Business Finland (CBF).
- Toiminnan painopisteenä on ollut audiovisuaalinen ala, joka valmisteli CBF:n ja Film Tampereen fasilitoimana esityksen av-alan kasvusopimuksesta.
- Ollaan siirtymässä yksittäisistä toimenpiteistä strategisiin kokonaisuuksiin.
- Kasvusopimus on uusi yrityskehityksen malli, jonka esikuvana on toiminut UK:n Sector Deal’it.

# OKM ja luovan talouden edistäminen (1/6)

- Periaatteessa koko valtion kulttuuribudjetti edistää ja vahvistaa luovaa taloutta.
- Eksplisiittisiä luovan talouden edistämisen tavoitteita, kuten työpaikkojen lisääminen, BKT-osuuden kasvattaminen tai elinkeinorakenteen monipuolistaminen, on seuraavilla OKM:n resurssiohjauksen välineillä (=valtionavustuksilla):
  - Kulttuuriviennin edistäminen
  - TKI-toiminnan edistäminen (DigiDemo, CreaDemo ja CreMa)
  - Kulttuurimatkailun kehittämishankkeet
  - ESR hanke Luovan ja kulttuurialan innovaatio-osaaminen 2021-2027
  - Kulttuuri- ja luovien alojen rakennetuki osana Suomen kestävän kasvun ohjelmaa

# OKM ja luovan talouden edistäminen (2/6)

- Kulttuuriviennin edistäminen
  - Avustuksella vahvistetaan luovien alojen markkinointiosaamista sekä liiketoiminnan ja viennin mahdollisuuksia. Avustuksen tavoitteena on mahdollistaa lisääntyvä vienti ja työpaikkojen syntyminen.
  - Viennin mahdollistuminen pandemian jälkeen näkyy selvästi valtionavustuksen hakijamäärässä. Kyseessä on yksi kilpailluimmista valtionavustuksista.
  - Määrärahan kehitys on ollut negatiivinen rahapelien tuoton pienentyessä. Vuonna 2019 määräraha oli 3 milj. €, 2020 2,55 milj. €, 2021 1,48 milj. € ja 2022 1,52 milj. €.

# OKM ja luovan talouden edistäminen (3/6)

- TKI-toiminta
  - Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK jakaa OKM:n toimeksiannosta kulttuuri- ja luovien alojen tuotekehityksen DigiDemo, CreaDemo ja CreMa –tuet.
  - AVEKin tekemän kyselyn mukaan 80% tukea saaneista yrityksistä sai kehittelemänsä tuotteen valmistukseen asti. Yleensä hyvänä pidetään 10-15% valmistumisastetta.
  - Rahoitusta on leikattu tällä hallituskaudella lähes puoleen aiemmasta. Vuonna 2022 määräraha on 695 000 euroa, kun se vuonna 2020 oli 1 354 000 euroa.
  - Rahoitusleikkausta ei voida käytännössä kompensoida esim. TEM:n hallinnonalalta.

# OKM ja luovan talouden edistäminen (4/6)

- Kulttuurimatkailun kehittämishankkeet
  - OKM on viimeistelemässä esitystä kulttuurimatkailun tiekartaksi lausuntopalautteen pohjalta.
  - Kulttuurimatkailu on osa Suomen matkailustrategiaa 2022-2028.
  - Visit Finland vastaa Culture Finland –katto-ohjelmasta rahoittajina BF ja OKM.
  - Vuosina 2020 ja 2021 käytössä oli kertaluonteinen lisämääräraha, minkä johdosta 2020 myönnettiin valtionavustuksia 1 milj. € ja 2021 2,95 milj. €. Vuonna 2022 määräraha on 164 500 euroa.

# OKM ja luovan talouden edistäminen (5/6)

- ESR-valtakunnallinen teema: Luovan ja kulttuurialan innovaatio-osaaminen 2021-2027
  - Teeman hankkeilla voidaan edistää pääosin osaamisen kehittämistä ja tavoitteena on vahvistaa luovia aloja ja luovaa taloutta elinkeinorakenteen monipuolistajana sekä vahvistaa taide- ja kulttuurialan tuotanto-osaamista.
  - Koordinaatiohanke fasilitoi teeman hankkeiden yhteistyötä vaikuttavaksi kokonaisuudeksi ja edistää tiedon kulkua toimijoiden välillä.
  - Koordinaatiohanke valittu (toteuttajana Taiteen edistämiskeskus), käynnistyminen syksyllä 2022.
    - Ideahaku 31.10.-2.12.2022
    - Varsinainen hankehaku alkuvuodesta 2023
  - - Välittävä toimielin Hämeen ELY-keskus, rahoituskehys 13,6 M €

# OKM ja luovan talouden edistäminen (6/6)

- Suomen kestävän kasvun ohjelma; Elpymis- ja palautumissuunnitelma; kulttuuri- ja luovien alojen uudistumisen rakennetuki
  - Rakennetuki muodostaa yhdessä Business Finlandin hallinnoiman kehitys- ja pilottirahoituksen kanssa yhden investoinnin.
  - Rahoitus tulee EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä (Recovery and Resilience Facility, RRF) ja määrältään hieman alle 40 milj. euroa.
  - Kulttuuri- ja luovien alojen rakennetuella edistetään kulttuuri- ja luovien alojen palveluiden sekä tuotanto- ja toimintamallien uudistamista ja digitalisaatiota.
  - Määräraha vuonna 2022 on 13,7 milj. €.